

Verdien av verdiprøving

Korn 2023

Pia Borg og
Torgun Marit Nøren
Mattilsynet

Foto: Unni Abrahamsen

MATTILSYNET
THE NORWEGIAN FOOD SAFETY AUTHORITY

NORSK OFFISIELL SORTSLISTE
THE NORWEGIAN OFFICIAL LIST OF VARIETIES

12.12.2022

MATTILSYNET
Felles postmottak
Postboks 383
N - 2381 Brumunddal
NORWAY

Tel: (+47) 22 40 00 00

<http://www.mattilsynet.no>
Epost: plantesorternemnda@mattilsynet.no

Godkjenning av plantesorter - Norsk offisiell sortsliste

- Salg av såkorn av en sort forutsetter at sorten er oppført på [Norsk offisiell sortsliste](#) eller EUs felles sortsliste
- Forskrift om såvarer ([såvareforskriften](#))
 - § 21 Vilkår for omsetning
 - § 15 Sertifisering

Godkjenning av plantesorter – saksgang og myndighet

- Mattilsynet avgjør søknaden om godkjenning av nye plantesorter for oppføring på Norsk offisiell sortsliste
- NIBIO (og NLR) gjennomfører verdiprøving
- NIBIO presenterer resultatene og gir tilrådning
- Plantesortsnemnda gir tilrådning

Godkjenning av plantesorter - vilkår

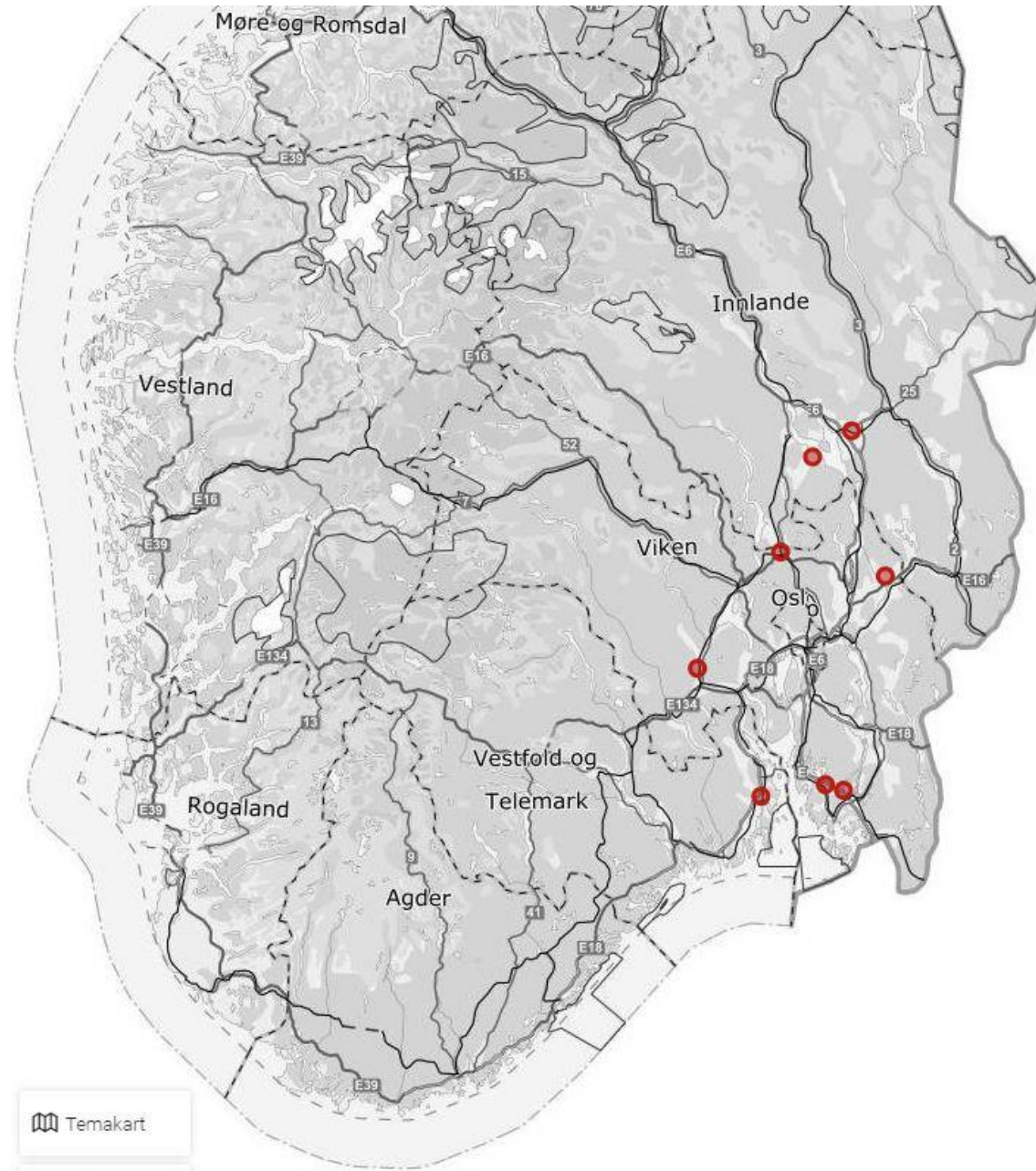
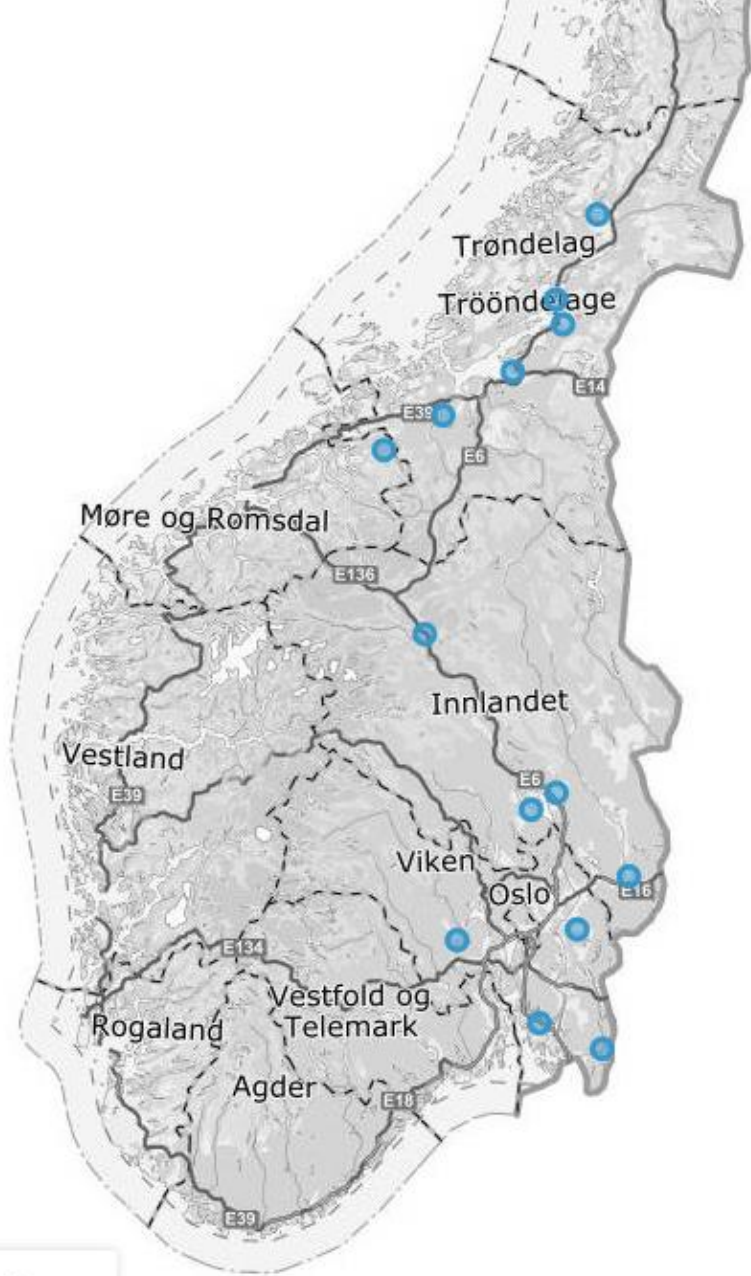
- Tilfredsstillende dyrkings- og bruksverdi i Norge (verdiprøving)
- Skillbar, ensartet og stabil (nyhetsprøving/DUS-test)
- Godkjent navn
- Ansvarlig vedlikeholder

Forskrift om prøving og godkjenning av
plantesorter ([plantesortforskriften](#))

Tilfredsstillende dyrkings- og bruksverdi

En sort skal anses for å ha tilfredsstillende dyrkings- og bruksverdi når den - sammenlignet med andre godkjente sorter - har egenskaper som sett under ett, **klart forbedrer** enten **dyrkingen** av sorten eller **utnyttelsen** av avlingen eller produkter av den, i hvert fall når det gjelder produksjonen i en **landsdel**.

Særlige gunstige egenskaper kan veie opp for enkelte andre ugunstige egenskaper.

 Temakart
 Bakgrunns-kart

100 km

 Temakart
 Bakgrunns-kart

100 km

Antall felt og hvor de ligger

Arter	Antall anlagte felt		Antall sorter/linjer
	Østlandet	Midt-Norge	
Bygg	8	6	25 (12)
Havre	7	3	21 (13)
Vårhvete	8	-	21 (12)
Høsthvete	8	-	20 (11)

Sortsegenskaper

Avkastningsforsøk:

- Avling
- Tidlighet
- Overvintring
(høsthvete)
- Tidlig og sein legde
- Aks- og stråknekk
- Strå lengde

- Sykdomsangrep

Sortsegenskaper

Kvalitet

- Tusenkornvekt
- Hektolitervekt
- Proteininnhold
- Spiretregghet

- Bakekvalitet – falltall, SDS-sedimentasjon, reologisk test (hvete)

- Treskbarhet (bygg)

- Skallprosent (havre)
- Fettprosent (havre)

Verdiprøving i fremtiden

- Avrenning og overgjødsling av vann og vassdrag
 - Plantevernmidler på avveie og pollinerende insekter i trøbbel
 - Klimaendringer
 - Bondens økonomi
-
- FNs bærekraftsmål
 - EU: Green Deal, Farm to Fork Strategy, nytt såvareregelverk
 - Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler
 - Nasjonal pollinatorstrategi

Verdiprøving i fremtiden

- Toleranse for vannstress
- Toleranse for varmestress
- Sykdomsresistens
- God konkurranseevne mot ugras
- Effektiv utnyttelse av gjødsel
- Overvintring
- Tidlighet
- Nye arter

Takk for oppmerksomheten!

Foto: Unni Abrahamsen